

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. III. De Eucharistiæ materia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

Notandum tertio, quod qui non communicavit in Paschate, teneatur deinde statim ac commode potest communicare. Ita Nugn., Suar., Navar. apud Con. & Dian. loc. cit. resol. 41. contra Sylvestr., Valent., Tabien., & alios. Ratio est, quia terminus annuus non assignatur ad finiendam obligationem; sicut in Missa audienda assignatur dies festus, & in officio recitando, in jejunio, &c.; sed assignatur, ut adimpletio, seu executio non possit amplius differri. Ad eum modum, quo in contractibus non cessat obligari ad solvendum, qui statuto tempore non solvit; multa enim præcepta assignant tempus ut terminum obligationis; multa vero ut terminum solius executionis: præceptum autem communionis non videtur assignare tempus paschale, ut terminum obligationis, cum velit nos quotannis communicare, idest non multum differre communionem ad satisfaciendum præcepto divino.

Notandum quarto cum Laym. apud Dian. part. 5. tract. 9. resol. 88., quod excommunicatus ex hoc præcepto obligetur ad quærendam absolutionem, & sic ad communicandum; quare si absolutionem negligeret, contra hoc præceptum peccaret graviter: Contra vero qui in carcere detinentur, aut sunt infirmi, non obligantur ad tollendum carcerem, aut infirmitatem, ut possint communicare in Paschate. Ratio ex Suar., Lug. disp. 10. sect. 2. apud Tambur. in Meth. Communionis cap. 4. §. 7. est, quia præceptum confessionis, & communionis rigide obligat ad tollenda mala spiritualia, quæ ipsis obstant, videlicet excommunicationem; non vero ad tollenda mala temporalia, puta carcerem, infirmitatem: & ideo qui sunt timoratae conscientia de hoc non sunt solliciti.

Dices; excommunicatus non tene-

tur procurare absolutionem, ut possit audire missam die festo: ergo neque ut possit communicare in Paschate.

Respondeo, concedo antecedens, & nego consequentiam. Disparitas ex Suar., & Con. apud eundem Tambur. est, quia Confessio, & Communio sunt majoris momenti, quam auditio missæ; & ideo rigidius obligant præcepta Confessionis, & Communionis, quam præceptum de Missa audienda.

ARTICULUS III.

De Eucharistiæ Materia.

- I. *Quinam dicatur panis usualis, & vinum usuale?*
- II. *Panis fermentatus valide, sed illicitè a latinis consecratur, exceptis nonnullis casibus.*
- III. *Aqua vino miscenda probabilis immediate in Christi sanguinem convertitur.*
- IV. *Consecratio fieri debet sub utraque specie ex præcepto divino.*
- V. *Num possit aliquando Pontifex in divinis, positivis, & in naturalibus præceptis dispensare?*
- VI. *Nec potest consecrari quantitas, que non sit sine miraculo sensibilis, nec remanet consecrata, si ab Hostia dividatur.*
- VII. *Materia consecrabilis debet esse moraliter præsens, ita ut possit per pronomen, Hic, demonstrari.*
- VIII. *Quid de materia clausa in vase, aut magna nimis, ac nimis distante?*
- IX. *Materia consecranda debet esse determinata, & quomodo?*
- X. *Quid de guttis vini intra Calicem? Aut de particulis in Pyxide, si sint extra corporale, aut extra Aram?*
- XI. *Num possit aliquando, deficiente Hostia majori, consecrari particula, ne Sacrificium desit?*

I. **D**E fide est, materiam Eucharistiae esse panem triticeum, & vinum ex vite. Pater ex Florentino. Et ratio est, quia solus panis triticeus dicitur absolute Panis, & solum vinum ex vite dicitur absolute Vinum. In pane autem, & vino absolute dictis Christus Dominus consecravit: voluitque in hac materia Sacramentum instituire, quia usualissima est in conviviis; & quia maxime expressiva effectus hujus Sacramenti, qui est animam reficere spiritualiter. Nomine autem panis triticei venit etiam felica, seu segala, quia ex D. Th. quaest. 73. art. 3. & aliis apud Bonac. contra Vivald., & alios, vere est triticum; licet aliquanto inferius ordinario; Quia tamen est materia dubia, graviter peccaret, qui in ea consecraret, etiam in casu necessitatis, ut notat Fagund. apud Dian. part. 3. tract. 6. resol. 95., quia hoc Sacramentum non est simpliciter necessarium necessitate medii, nec debet dari, nisi quando reverenter haberi potest.

Debet autem panis esse confectus aqua usuali, & coctus, ita ut possit absolute denominari Panis; Quare panis dulcarius confectus cum lacte, vel melle non est materia apta, nec massa cruda, quae dici solet vulgo Pasta, seu Lagana, quia saltem moraliter differt a pane, etiamsi non differret specie physica. Quod si aquae naturali admisceretur aqua rosacea, vinum, butyrum, ita ut aequet, vel superet aquam naturalem, neque erit materia apta; secus vero si modica quantitas miscetur; (etsi nullatenus admiscenda sit) quia magna pars trahit ad se minorem: Et eadem est ratio, si farinae tritici admiscetur farina alterius frumenti, videlicet hordei, millii, avenae, seu speltae, panicis, lolii, farris, &c. Neque est materia apta Calicis vinum, cui aequalis quantitas aquae admiscetur; nec vi-

Pars V.

num mixtum, quod Hispani vocant Hypocrasso, si tanta sit mixtio, ut non possit amplius absolute dici Vinum, aut talis sit coctio, ut vinum corrumpatur. Hostiae autem rubrae, quibus literae obsignantur, non possunt valide consecrari, ex Lug. apud Dian. part. 7. tract. 12. resol. 8. quia ratione cinabarii admixti non videntur, nec sunt Panis usualis. Quod si cinabrium admixtum esset in modica quantitate, putat Perez apud Dian. part. 7. tract. 12. resol. 8., quod valida esset, quamvis illicita, consecratio.

Ex dictis sequitur, mustum esse materiam aptam Calicis, quia ex cap. *Cum Ordine de Consecratione dist. 2.*, vere Vinum est, licet fecibus admixtum. Peccaret tamen, qui in eo consecraret extra necessitatem; qualis esset secundum quosdam ad devotionem populi, deficiente vino; dummodo non esset seculentum, & impurum, quia id esset contra reverentiam Sacramento debitam: Sicut graviter peccat, ut habetur in Rubricis Missalis, qui consecrat vinum acidum, quamvis nondum corruptum; exponit quippe periculo nullitatis consecrationem; cum difficile sit discernere, num factum sit acidum usque ad corruptionem: Est etiam materia apta vinum congelatum, ut docent communiter contra Nugn. quia est aptum potari, si liquefiat. Nec Sacramentum hoc consistit in usu, sive in potatione, sicut baptismus consistit in ablutione; unde aqua baptismi apta non debet esse congelata. Quia tamen vinum congelatum est materia dubia, ideo peccaret, qui in eo consecraret, ut putat Con. apud Dian. part. 3. tract. 6. resol. 100. Acetum autem non est materia apta, quia est vinum corruptum; sicut nec Aquavita, quae dicitur Aqua ardens, cum non sit vinum usuale; Neque uva; quia potius co-

G me.

medi, quam potari consuevit: Neque vinum ex malogranatis, aut moris; Neque cervisia, sicera, &c., cum non sint vinum de genimine vitis, quale fuit, quod Christus Dominus consecravit: Agresta, seu omphacium, quod est succus expressus ex uvis immaturis, neque est vinum; sicut malfa cruda panis non est panis. Neque Vinum coctum, hoc est sapa, seu defrutum, quod est mustum ad dimidiam, vel tertiam partem coctum, cum potius sit cibus; Nec Lora, seu aqua expressis acinis superfusa: Succus tamen ex uvis passis expressus reputatur vinum ab Amico apud Dian. part. 7. tract. 12. resol. 8., est tamen materia dubia. Aegyptios in hoc succo ex uvis passis expresso consecrare fama est, ut refert idem Amicus, si quidem viri fide digni testantur (apud eundem Dian.) quod ex his uvis optimum eliciatur vinum, quamvis uvæ passæ intra modicum aquæ apponantur. Quia tamen talis succus solet esse densus, & habet magis rationem cibi, quam potus usualis, ideo est materia dubia, ut advertit Bonac. Utrum autem licita sit talis succi consecratio in casu necessitatis, verbi gratia, ad dandum Viaticum aegroto; aut in iis regionibus, ubi vinum usuale haberi non potest? Dicendum, quod si materia isthæc sit dubia, nullatenus liceat illam consecrare; quia hoc Sacramentum non est necessarium necessitate mediæ, ut est Baptismus, & Pœnitentia, quæ in casu necessitatis conferri possunt cum materia dubia, conferendo scilicet illa sub conditione. Quod si aliquando succus ex uvis passis non multum siccis sit probabiliter vinum, videtur, quod in casu necessitatis, & in regionibus, ubi haberi non potest vinum usuale, possit licite consecrari. Etenim omnia Sacramenta licite conferri possunt cum materia probabili, si deficiat certa;

ut constat ex iis, quæ dicuntur in expositione primæ Thesæ confixæ ab Innoc. XI. Sic etiam videtur Sacramentum Confirmationis, & Extremæ unctionis conferri posse cum materia probabili, quoties materia certa haberi non potest. Verum hac in re consulenda videtur S. Congregatio, prout sepe in similibus casibus consultata fuit; & ab ea in re tanti momenti iudicium expectandum.

II. Quæritur nunc primo, An valide consecratur panis fermentatus etiam a Sacerdote Latino? Et quando nam licite id facere possit?

Respondeo, valide consecrari, tam fermentatum a Latino, quam azymum a Græco, quamvis illicite. Quod valide consecratur, patet, quia uterque est panis absolute dictus, & quia materia Sacramentorum est instituta a Christo Domino, & eadem est pro toto orbe: Quare si Latinus invalide consecraret in fermentato, etiam Græcus invalide in eo consecraret: & vice versa: Debent tamen Græci, & Latini antiquam Ecclesiæ suæ consuetudinem servare sub mortali, quia est usus rationabilis publicus, & in re gravissima. Et Pius V. revocavit licentiam Græcorum celebrandi more latino, & Latinorum celebrandi more græco. Notandum tamen primo ex Con. quæst. 74. art. 2. num. 117., & Fill. apud eundem Dian., quod Græcus in Ecclesiis, quæ habentur apud Latinos ipsis Græcis destinata, non possit uti more Latinorum; nec latinus more Græcorum in Ecclesiis, quæ habentur apud Græcos Latinis adiectæ. Quod si Latinus iter agat per Græciam, & Græcus per Occidentem, poterit uterque suum morem servare, seculo scandalo; quamvis si se conformaret Ecclesiæ, in qua versatur, non esset damnandus. Verum si mutavit omnino domicilium, animo ibi perpetuo permanendi, debet
in

in ritu Ecclesiæ, ubi sedem fixit, celebrare. Non potest tamen Latinus ex Suar. disp. 44. sect. 3. in Ecclesiis, quas Græci habent apud Latinos, consecrare, nec communicare in fermentato; quia illud est veluti privilegium Græcorum personale, non locale. Ex quibus rejicitur Ledesma, qui putat Græcum transeuntem per Latinos teneri in azymo consecrare.

Notandum secundo ex Tamb. in Meth. Commun. cap. 2. sect. 9., quod quamvis Græcus in Ecclesia latina ex antiquissima consuetudine deberet communicare in fermentato, si habeat Ecclesias Græcis destinatas; (& idem dicas de Latino in Græcia) nihilominus ex consuetudine recentiore, quæ in Sicilia extat, potest Græcus communicare in Ecclesiis Latinorum in azymo, verbi gratia, ad lucrandam indulgentiam, quamvis habeat ibi Ecclesias Græcorum, ubi potest communicare in fermentato.

Notandum tertio ex Suar. apud Tamb. loc. citat., quod in extrema necessitate, si moribundus non potuisset Sacramentum Pœnitentiæ, aut Extremæ Unctionis recipere, posset potius Græcus Sacerdos consecrare in azymo ad dandum illi viaticum, quam Latinus in fermentato: Ratio est, quia ille conformatur Ecclesiæ Latinæ, quæ est Caput, hic vero Ecclesiæ Græcæ, quæ est membrum.

III. Quæritur secundo, An vino consecrando necessario admiscenda sit aqua?

Respondeo admiscendum esse modicum aquæ elementaris, non quidem necessitate Sacramenti; immo neque necessitate præcepti divini, ut communiter docent contra Henriq. lib. 8. cap. 12. & Valent. apud Bonac., sed Ecclesiastici; Quare qui illam omitteret, valide consecraret, sed peccaret mortaliter; eo quod modica ista aquæ quantitas relate ad significatio-

nem est magna: Significat enim unionem Christi cum Ecclesia; nam in Apocalypsi populi dicuntur Aquæ; Significat etiam unionem naturæ divinæ cum humana in Incarnatione; Significat demum, quod exierit e latere Christi sanguis, & aqua. Ex Florentino miscenda est aqua modicissima: Notat tamen Laym. apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 49., Sacerdotem non debere esse minus sollicitum ut unam tantum guttam effundat, ne sensu deluso, nihil omnino effundat: Quare plures guttas effundere poterit, imo octavam, vel decimam partem; & ex Lugo disp. 4. sect. 2., quintam, vel sextam. Immo Concilium Triburiense can. 9. apud Conink, (quod fuit provinciale, non tamen approbatum) concedebat tertiam partem aquæ. Verum in praxi non est sequendum, cum Florentinum dicat debere esse modicissimam.

Dubium est, Utrum aqua immediate in sanguinem Christi convertatur, an vero prius debeat converti in vinum, ita ut si non sit conversa in vinum tempore consecrationis, nec convertatur in sanguinem Christi Domini, sed ibi remaneat non consecrata; sicuti frustulum, verbi gratia, quod esset inimixtum vino? Thomistæ putant, immediate in Christi sanguinem non posse converti; quia solum vinum est materia, quæ potest converti in sanguinem Christi. Communius tamen oppositum docent. Ratio est primo, quia multi putant nunquam aquam posse converti in vinum; Siquidem facilius corrumpitur vinum expositum aeri ambienti, quam aqua; & tamen ex Aristotele primo de Generat. 37., vinum non potest in aquam converti: ergo nec contra; Sicut nec potest converti aqua in sanguinem, si sanguini emissio e venis misceatur: Deinde transmissio, quod possit converti, certe non potest propter brevitatem

temporis converti in vinum, quando immediate, postquam miscetur aqua, debet consecrari; ut accidit si Sacerdos dum sumit Calicem, deprehendit ibi esse acetum, vel aquam; Debet enim tunc iterum apponere vinum, & aquam, consecrare, & sumere, ut putat Sotus, & Navar. apud Tamb. de Sacrif. Missæ lib. 2. cap. 8. §. 5. juxta Rubricas Missalis Clem. VIII., vel ut putat D. Th. juxta Rubricas Missalis Pii V. debet iterum novam Hostiam una cum Calice consecrare, incipiendo a *Qui pridie quam patere-* *tur*, & proseguendo, perinde ac si nullam antea materiam consecrasset, vel suscepisset; Quia tamen Clemens VIII. est posterior Pio V. illius Rubricæ sunt sequendæ. Quare in his casibus non debet dici, quod aqua remaneat in calice nullatenus conversa in Sanguinem Christi; Nam Christus Dominus, ut constat ex Patribus, & Traditione, consecravit vinum dilutum aqua, cum consecravit vinum usuale, & totum contentum in calice consecravit; Etenim illa verba, *Hic est calix*, &c. supponunt pro toto contento in calice. Præterea negare, quod rotus ille liquor in sanguinem Christi convertatur, est contra communem sensum Theologorum; nec potest sine gravi fundamento oppositum asseri; quia Trident. sess. 13. can. 2. declarat, in hoc Sacramento remanere dumtaxat species panis, & vini, atque adeo non remanet aqua ex Trident.

Neque dicas, aquam non remanere, quia convertitur prius in vinum; Nam hoc est valde dubium, & aliquando, ut diximus, propter brevitatem temporis fieri non potest.

Neque replicas, hinc sequi, etiam aquam posse consecrari; ubi Concilia docent solum vinum esse materiam calicis. Nam communiter respondent, aquam absolute sumptam consecrari

nullatenus posse; aquam vero vino immixtam, ita ut conflet vinum dilutum usuale, & totum aliquod, quod absolute dicitur Vinum, consecrari posse; unde fit, quod si ex vino diluto consecrato extraherentur solæ species aquæ, ibi sanguis Christi non remaneret; non secus ac si vinum corrumperetur.

IV. Quæritur tertio, an debeat necessario Sacerdos sub utraque specie consecrare?

Respondeo affirmative; id tamen non est necessarium necessitate Sacramenti: nam ante consecrationem calicis habetur in sola Hostia Sacramentum; neque necessitate Sacrificii, ut dicemus quæst. sequ. art. 2., sed necessitate præcepti; non quidem Ecclesiastici, ut putant Navar., Tabien., & alii apud Bonac., sed divini, ut communiter docent; & colligitur ex Trident. sess. 21. can. 1. Hoc autem divinum præceptum non est negativum, quod obliget in quocumque casu, sed affirmativum, quod aliquando non obligat: Verbi gratia, si Sacerdos, consecrata Hostia, deprehendat non esse vinum in calice, nec possit vinum habere citra vitæ periculum; aut si post consecrationem Hostiæ immineat Sacerdoti periculum vitæ, si proseguatur, potest desistere a Sacrificio, & fugere: Sicut enim præceptum divinum affirmativum de Confectione materialiter integra non obligat cum gravi incommodo, ita nec obligat hoc præceptum cum periculo vitæ. Non potest tamen Sacerdos ad dandum Viaticum infirmo consecrare unam tantum speciem; sicut nec sine vestibus sacris celebrare missam, &c., quia præcepto divino de sumendo viatico, quod non est simpliciter necessarium ad salutem, prævalet reverentia debita Sacrificio jure naturali.

V. Dubium est, An possit Pontifex in hoc præcepto dispensare?

Affit-

Affirmant Eusebius, & alii cum Henriq. lib. 8. cap. 13., tum quia Volaterranus refert, Innocentium VIII. anno 1490. dispensasse cum Norvegis, ut sine vino consecrarent, eo quod difficile posset apud eos vinum conservari; quod pariter alii graves Auctores referunt apud eundem Henriq.; Tum etiam, quia Pontifex sæpe dispensare potest in multis, quæ sunt de jure divino, ut in voto, juramento, Matrimonio rato, &c., Et de facto de jure divino est, ut consecrans sumat utramque speciem, & tamen in ordinatione Sacerdotum Ecclesia vult, ut solus principalis celebrans communicet sub utraque specie, licet omnes ad consecrationem concurrant: ergo saltem in casu nostro poterit, si minus dispensare proprie, & in rigore, saltem interpretari, & declarare jus divinum, quod scilicet in tali casu non obliget, ut putat Filliuc. tom. 1. tract. 4. cap. 3. num. 66., & Trull. lib. 3. cap. 7. disp. 2.: Communiter tamen negant; Aliter posset etiam dispensare, quod solum vinum consecratur; possetq. dispensare, quod in casu necessitatis conferatur baptismus per quemlibet liquorem, & sic in omnibus Sacramentis dispensare posset in casu necessitatis. Quare dicendum, quod in materia, & forma Sacramentorum a Christo Domino instituta non possit Ecclesia dispensare, ut colligitur ex Trident. sess. 21. cap. 2. ubi habetur, in Ecclesia residere potestatem statuendi, & variandi ea, quæ spectant ad Sacramenta, *salva tamen eorum substantia.*

Ad id, quod objicitur, dico, Suarez. sect. 4. ostendere, falsum esse, quod refert Volaterran., & nunquam Pontifices in hoc dispensasse: Præterea in Matrimonio rato dispensare potest, quia noluit Christus Dominus illud esse insolubile, sed posse tum per professionem religiosam dissolvi, tum

Pars V.

etiam per dispensationem Pontificis, ut ostendit Suar. disp. 43. de Eucharistia. sect. 4., & alii apud Perez de Matrim. disp. 20. sect. 3.: Eodem modo vota, & juramenta, quæ sæpissime accidunt, debere posse a potestate visibili dispensari ad vitandos conscientie laqueos innumeros; quod non accidit in casu nostro. Demum citra ullam dispensationem in jure divino solus principalis consecrans communicat in utraque specie in ordinatione Sacerdotum; Et ratio est, ut advertit idem Suar. loc. citat., quia omnes illi Sacerdotes veluti unum Ministrum unius tantum Sacrificii integrant, & ideo satis est, quod ab hoc Ministro in una tantum persona utraque species sumatur.

VI. Quæritur quarto; An quælibet quantitas panis, & vini consecrari possit?

Respondeo, quamlibet quantitatem consecrari posse, dummodo sit sensibilis; cum Sacramentum essentialiter sit signum sensibile: Quare si quantitas panis adeo sit parva, ut amplius non possit percipi sensibus, non est consecrabilis; Et si hujusmodi pars dividatur ab Hostia consecrata, non remanet in ea amplius Christi Domini corpus, etiamsi divinitus posset sensibus percipi, ut communius docent contra Suar. lib. 8., & Bonac.; quia Sacramentum est signum sensibile datum hominibus, atque adeo humano modo debet esse sensibile, & demonstrabile per pronomen *Hic*. Præterea quælibet etiam magna quantitas potest consecrari, dummodo sit præsens moraliter, & demonstrari possit per particulam *Hic*.

VII. Quæritur quinto, quænam præsentia requiratur in materia consecranda, ut valide possit consecrari?

Respondeo, Sacerdoti debere esse præsentem moraliter, ita ut secundum communem loquendi modum possit

G 3 VC

vere & proprie designari, & per pronomen *Hic* demonstrari. Et ratio est, quia formæ Sacramentorum debent verificari secundum communem, & propriam verborum significationem; Unde sequitur primo, quod non possit consecrari panis, qui longe distat a Sacerdote, quamvis a Sacerdote videatur. Ratio est, quia si longe distet, non potest de eo proprie dici, *Hic panis*, sed *Ille panis*. Prudentis autem iudicium requiritur, ut discerni possit in quanta distantia possit demonstrari per pronomen, *Hic*, secundum communem modum loquendi, & in quanta distantia designari soleat per pronomen, *Ille*. Henr. apud Trull. putat, quod per viginti passus possit demonstrari per pronomen, *Hic*, quamvis etiam possit Insula verbi gratia aliqua distans per decem milliaria demonstrari, intendendo in illam digitum, dicendo, *Hæc Insula*; At si digitus in illam non intendatur, non solet dici, *Hæc Insula*: Materia autem consecranda debet esse præsens, ita ut possit secundum communem usum loquendi demonstrari per pronomen, *Hic*, independenter ab aliis circumstantiis.

VIII. Sequitur secundo cum Bonac., & Trull., valide consecrari vinum contentum aut in calice coperto, aut in dolio: necnon hostias clausas in Pyxide, aut latentes sub aliis. Ratio est, quia solemus dicere de vino contento in dolio, vel amphora, *Hoc vinum est optimum, Accipe metretam huius vini, &c.* Docet etiam Bonac. cum aliis, quod si particula lateant sub mappa, vel in Missali, possint etiam consecrari, si præsentibus sint Sacerdoti: Equidem tamen cum Laym. lib. 5. tract. 4. cap. 2., & Con. existimo consecrari non posse, etiam si lateant in Corporali, vel in tabernaculo. Ratio est, quia quamvis non requiratur ad rigorosam præsentiam,

ut hostia consecranda videatur a Sacerdote; unde potest etiam in tenebris, vel a cæco consecrari; nec requiratur, ut videri possit, cum particula in pyxide clausa possint consecrari; requiritur tamen, ut materia consecranda sit saltem in eo vase, qui ex communi usu soleat destinari ad huiusmodi res continendas, ita ut eo viso in talibus circumstantiis facile concipi possit tale quid contineri: Hinc ostendendo bursam plenam solemus dicere, *Hoc est aurum*: At si detur Statua concava plena auro, non solemus dicere, *Hoc est aurum*, sed, *In hac statua est aurum*. Quare cum in pyxide soleant ex communi usu contineri particula, non tamen in Corporali, aut in Missali, hinc bene consecrari possunt, & demonstrari per pronomen, *Hic*, particula clausa in pyxide, non vero in Corporali, aut Missali. Mustum autem, quod in uva includitur, nisi exprimitur, ut habeat secundum se rationem vini recentis, non solum illicite, sed etiam invalide consecratur.

Sequitur tertio, non posse consecrari hostiam post parietem, vel a tergo Sacerdotis positam: Si tamen hostiam a tergo positam Sacerdos manibus teneat, poterit illam consecrare, ex Bonac., Suar., Con.; quia sic tenendo potest illam demonstrare.

Sequitur quarto, non posse consecrari omnem panem in vasto loco, verbi gratia, in foro, positum in diversis locis, quia panis, qui longe distat, vel est a tergo, non potest demonstrari absolute per pronomen, *Hic*; Et quamvis possit demonstrari digito intento in illum panem, tamen significatum verborum tunc completeretur a gestu illo, sine quo verba non haberent perfectum sensum; formæ autem Sacramentorum debent habere ex se sensum perfectum inde-

independenter a gestu, aut alia circumstantia, ut diximus.

Sequitur quinto, nec posse consecrari ab uno Sacerdote ingentem panis cumulum, aut vini lacum. Ratio ex Con. est, quia panis, & vinum longe distans non potest demonstrari absolute per pronomen, Hic. Quod ex eo probatur, quia si pars cumuli vicina Sacerdoti esset panis, & pars distans essent lapides, adhuc vere diceretur, Hic est panis, quamvis non diceretur vere, Hic cumulus est panis: ergo cumulus panis, cuius pars longe distat a Sacerdote, consecrari non potest: Sicut nec consecrari potest materia indeterminata, ut mox dicemus. Quod si Sacerdos in casu nostro consecrare intenderet omnem materiam sibi moraliter presentem, putat Henricus, quod non consecraret totum cumulum, sed solum illam partem presentem, verbi gratia, ad viginti passus ab ipso distantem: Hanc tamen sententiam nimis laxam putat Bonac., quia non solemus consecrare nisi materiam coram nobis in altari positam; unde exponeret saltem se periculo non valide consecrandi, qui materiam per viginti passus distantem vellet consecrare.

IX. Quæritur sexto, an materia consecranda debeat esse determinata in individuo, & definita in mente Sacerdotis?

Respondeo affirmative: Ratio est, tum quia id requiritur a pronomine, Hic, tum etiam quia actiones sunt circa singularia, quæ debent esse certa & determinata.

Hinc sequitur primo, invalide consecrare, aut baptizare, qui vult consecrare aliquam hostiam ex presentibus, vel aliquem hominem, nullum designando; aut qui vellet consecrare mediam partem hostiæ, non designando hanc potius medietatem, quam

illam; vel qui vellet consecrare illas partes hostiæ, quas Deus elegerit, aut illas, quæ, fracta hostia, sunt mansuræ in continuo, non vero quæ excident: etenim materia ista non esset definita, & certa in mente Sacerdotis. Ubi notat Suar. apud Con., quod si Sacerdos ex decem hostiis presentibus velit quinque consecrare, quas Titius elegerit, & Titius eligat quinque, non tamen illas manifestet Sacerdoti, ad hoc ut illas intendat consecrare, nullam consecrabit, quia in mente Sacerdotis materia consecranda non esset determinata.

Oppones; valide applicatur Sacrificium pro anima purgatorii, quam Deus elegerit; ergo etiam valide consecratur una ex multis hostiis presentibus, quam Deus elegerit.

Respondeo, antecedens admitti a Bonac. hic punct. 5., & dat disparitatem, quia scilicet ad Deum spectat immediate remittere penas purgatorii: Contra vero immediate consecratur Sacerdos. Sed verius antecedens negandum cum Tamb. de Sacrific. Missæ lib. 2., quia Sacerdos, non Deus, debet immediate applicare fructus Sacrificii; potest tamen applicare illi, quem Deus novit magis indigere, vel illi, quem Titius decrevit, quia ad donationem fructus Sacrificii non est necesse, quod cognoscatur a Sacerdote, is cui donatur: At materia consecranda debet esse certa, & Sacerdoti cognita, quia debet demonstrari per pronomen, Hic.

Sequitur secundo ex Con., non consecrari hostiam in Corporali positam incerto Sacerdote, sejunctam a cumulo, quem intendit consecrare, ut communiter docent contra Dianam part. 2. tract. 1. resol. 19.; qui putat ferri intentionem Sacerdotis in omnem materiam presentem. Ratio communis doctrinæ est, quia in mente Sacerdotis non est determinata talis ho-

stia, & voluntas non fertur in incognitum: Contra vero, si Sacerdos habeat præ manibus duas hostias credens esse unam, utramque consecrat; quia intentio illius est consecrandi totam materiam præsentem; sicuti si plures hostias Sacerdos attulerit ad altare, vel viderit allatas, omnes consecrat, etiamsi dum actu consecrat, non recordetur nisi illius tantum, quam præ manibus habet; quia illa intentio præcedens consecrandi omnes virtualiter perseverat: Et eodem modo, si Sacerdos posuerit unam hostiam, & Sacrista vice illius ponat aliam, inscio Sacerdote, aut etiam duas, illas consecrat, quia materiam illam tunc præsentem vult consecrare.

X. Sequitur tertio, guttas vini, quæ sunt extra calicem, non consecrari. De guttis tamen, quæ sunt intra calicem, separatis, quas Sacerdos nec vult expresse consecrare, nec expresse non consecrare, nonnulli Doctores cum Bonac., Con. Toletio putant, quod consecrentur, quia intentio consecrantis ferri videtur circa totam materiam in calice contentam: Alii vero cum Laym., Suar., Reginald. probabilius negant, quia intentio Ecclesiæ, atque adeo Sacerdotis ferri videtur in id, quod per modum unius in calice continetur demonstrabile per pronomen, Hic; Propterea dubium est, an remaneant consecrata, quoties Sacerdos neque positive vult illas consecrare, nec positive vult illas excludere, sed solum vult materiam illam in calice contentam juxta Ecclesiæ intentionem consecrare. Legitima tamen, & consueta consecrandi intentio, ut notat Con. quæst. 74. de Euch. art. 2. dub. 3. ferri solet in omnem, & solum humorem consecrabilem, qui in calice per modum unius continui continetur; ut proinde consecratur vinum, quod calici adha-

ret, si uniatum cum vino, quod est in fundo; guttæ tamen vini omnino separata, & a purificatorio non absterfa non consecrentur.

Sequitur quarto, quod si Sacerdos in Sacrario habuerit intentionem consecrandi particulas pro populo, & Sacrista ponat pyxidem super altare intra corporale, quando Sacerdos consecrat hostiam majorem sine memoria harum particularum, tunc istæ remanent consecrata, etiamsi sint in pyxide inclusa: Si vero extra corporale sint posita a Ministro, putat probabiliter Dian. part. 3. tract. 6. resol. 103. & part. 5. tract. 14. resol. 19., quod etiam remaneant consecrata, quia etiam ibi sunt præsentia: Suarius tamen disp. 43. sect. 6. cum Tamb. probabilius negat; quia cum non possit sine culpa consecrari hostia extra aram, & corporale posita, & præsumatur, quod Sacerdos velit consecrare Eucharistiam modo debito, sequitur, quod non dicatur habere intentionem consecrandi illas hostias, quæ sunt in altari extra aram, & corporale.

Neque dicas cum Diana, quod Sacerdos non advertens se esse in mortali valide consecrat, etiamsi nollet consecrare, si id adverteret: Et similiter non advertens hostiam esse fermentatam valide consecrat, etiamsi eodem modo nollet, si adverteret: ergo etiam valide consecrat hostias præsentia extra aram posita, quamvis si adverteret, nollet illas ibi consecrare. Nam responsio est facilis, quia in primis casibus prævalet voluntas conficiendi integrum Sacrificium peccato illi materiali consecrandi inadvertenter in mortali, aut in fermentato: In casu autem nostro habetur integrum Sacrificium, etiamsi Sacerdos particulas illas non consecret: ergo non est præsumendum, quod velit illas consecrare. Quare cum

cum communis sententia doceat esse peccatum consecrare hostiam extra aram, etiamsi sit super corporale, sequitur, quod non remaneant consecrata particulae, si pyxis ista sit super Corporale, & extra aram: Quia tamen res est dubia, ista particulae vel sunt consecrandae in alia missa sub conditione, vel sumi debent a Sacerdote post summptionem Calicis.

XI. Quæritur septimo, quid requiratur ad licitam materiae consecrationem?

Respondeo, requiri, ut non sit major quantitas, quæ possit tempore opportuno consumi, & ut juxta Missalis Rubricas consecretur. Quare debet Sacerdos pyxidem aperire, dum consecrat: Pyxis debet esse in ara, dum consecratur: & si parvæ hostiæ pro communione populi afferantur post factam oblationem, (additque Aversa ante inceptam præfationem) potest illas licite consecrare, suppleta mentaliter oblatione, ex Dian. part. 2. tract. 14. resol. 11. Præterea consecrare debet juxta consuetudinem hostiam grandiolem; hac tamen deficiente, potest in missa privata consecrare particulam, ut notat Tamb. ex Dian. part. 5. tract. 15. resol. 96., dummodo scandalum, & offensio populi declinetur; quod fiet monendo illum de carentia hostiæ grandioris; etenim consuetudo sumendi hostiam grandiolem non obligat ad abstinentiam a Sacrificio, quando solum particulae haberi possunt.

ARTICULUS IV.

De Forma Sacramenti Eucharistici.

I. *Quanam sint verba essentialia pro consecratione panis.*

II. *Recitative simul, & enunciative ea verba proferuntur.*

III. *Dubitant Doctores; an satis sint*

ad validam consecrationem Calicis illa dumtaxat verba, Hic est Calix Sanguinis mei?

IV. *Quandonam forma consecrationis variatur substantialiter?*

V. *Ex veritate verborum fit, quod per consecrationem habeatur Transubstantiatio.*

VI. *Quomodo se habeat Christus Dominus relate ad accidentia Eucharistica?*

VII. *Christus vi verborum non adducitur, sed producitur sub speciebus.*

VIII. *Quamdiu Christus in stomacho soleat perseverare.*

IX. *Quid veniat sub speciebus vi verborum; quid per concomitantiam?*

X. *Num Personalitas Patris, & Spiritus Sancti veniant per concomitantiam saltem mediate?*

I. **Q**uæritur primo, quanam sit forma consecratoria panis?

Respondeo, esse verba illa, *Hoc est Corpus meum*: quibus verbis ex Florent. Christus Dominus consecravit; & apte significatur transubstantiatio, quæ efficitur: Sensus quippe illorum est, quod ea res, seu ea substantia, quæ in fine propositionis continetur sub his accidentibus sit corpus meum, hoc est Christi, in cujus nomine ea verba proferuntur ab ejus Ministro. Illa verba, *quod pro vobis tradetur*, quæ adduntur in Evangelio, non sunt de essentia Sacramenti, ut falso Græci putant; aliter Ecclesia Latina invalide consecraret; & Mattheus, ac Marcus illa non referunt: Neque est de essentia particula illa *Enim*. Imo ex Suar., Con., Fill., Henr. apud Dian. part. 2. tract. 77. resol. 14. contra Fernand., & Nugn., omittens illam sine contemptu non peccat graviter.

II. Quæritur secundo, Utrum forma hæc proferenda sit recitative, & materialiter, hoc est narrando ut floriam,